

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Károly Róbert Campus

Hatvan Város Önkormányzata
gazdálkodásának elemzése
2017 és 2021 között
Összefoglalás

Konzulens

Készítette

Dr. Tóth Eszter Ilona

Rózsa Anita

egyetemi docens

Vállalkozásfejlesztés MsC

levelező tagozat

2023

Dolgozatom témájaként Hatvan Város Önkormányzata gazdálkodásának elemzése 2017 és 2021 között témát választottam. Témaválasztásom során döntő szerepet játszott egyrészt, hogy a Hatvani Polgármesteri Hivatal dolgozójaként munkámmal én is hozzájárulok ahhoz, hogy a döntések előkészítése megalapozott legyen. A másik oka, hogy a korábbi szakdolgozatom is ebben a témában íródott, de jelenleg gyűjteményes anyagok és szeretnék egy teljes képet kapni arról, hogy az akkori gazdasági helyzethez képest, hogyan alakultak az elmúlt évek.

Az önkormányzatok fontos szerepet töltenek be a hazai közigazgatásban. Mint az államháztartás egyik alrendszere külön szintet képviselnek, ők alkotják az államháztartás helyi szintjét, ezáltal rendkívül fontos szerepet játszanak az emberek életében, hiszen különböző közügyeket látnak el. Az önkormányzatok tevékenysége a 2011. évi CLXXXIX. törvényben került szabályozásra. A munkáját tekintve megkülönböztetünk kötelezően vállalt és önként vállalt feladatokat.

2020-ban új típusú koronavírus járvány terjedt el a világon, melynek hatása súlyos egészségügyi és gazdasági károkat okozott világszerte. A világjárvány jelentősen érintette a helyi önkormányzatokat is. Az új és gyorsan változó helyzetekre való reagálás sokszor nagy próbatételt jelentett, és jelent a mai napig. A helyi önkormányzatok feladatainak korábbi költségvetési keretei megváltoztak és sok új feladattal kellett, és jelenleg is kell megbirkóznuk.

A diplomadolgozatom céljaként azt tűztem ki, hogy bemutassam az általam választott település mennyire kezelte jól a járvány okozta válsághelyzetet, valamint, hogy milyen intézkedésekkel próbálta ezt elérni. A dolgozatomban a számolt mutatók értékeiből, annak változásairól összefoglaló diagramokat és táblázatokat készítve szeretném bemutatni Hatvan Város Önkormányzatának gazdálkodását, megvizsgálni hogyan alakult a város pénzügyi helyzete, és hogyan kezelte a járványhelyzetet.

Dolgozatom megírása során két hipotézist állítottam fel, ezek a következők:

H1: A korona vírus járvány és az ebből eredő kormányzati megvonások ellenére a hatvani önkormányzatnak sikerült megőrizni fizetőképességét a vizsgált időszakban.

H2: A korona vírus járvány és az elvonások ellenére a hatvani önkormányzat a járványhelyzetet és az ebből adódó gazdasági nehézségeket a körülményekhez képest hatékonyan kezelte a vizsgált időszakban.

Dolgozatom első fejezet az irodalmi áttekintés. Fontosnak tartottam, hogy bemutassam hogyan épül fel az államháztartás rendszere, mik az államháztartási bevételek és kiadások és rövid ismertetem a központi költségvetés mellett a társadalombiztosítást és az elkülönített állami pénzalapot. Az első fejezet második részében a helyi önkormányzatokat ismertettem. Bemutattam, hogy milyen szinten helyezkedik el az államháztartáson belül és milyen hatásköröket, jogköröket gyakorolhat. Ezt követően a helyi önkormányzatok vagyonának felépítését legfőbb bevételi forrásait ismertettem. Az első fejezet utolsó részében az önkormányzati költségvetést mutattam be.

A második fejezet a 2020-ban világszerte így hazánkban is megjelenő új típusú koronavírus járvány okozta negatív gazdasági hatásokat mutattam be. Ezt követően pedig a válság kezelésére hozott Európai Unió és Magyar Kormányzati intézkedéseket ismertetem. A fejezet utolsó részeként kitértem arra, hogy miért szükséges a gazdálkodás elemzése és milyen módszerek segítségével végezhető el.

A harmadik fejezetében bemutattam Hatvan Város Önkormányzatát, elsőként a város történetét és napjainkban lévő helyzetét. Ezt követően ismertettem a polgármesteri hivatal szervezeti felépítését, majd röviden kitértem az intézményi rendszerére is. A fejezet végén a város alapító okiratának ismertetését láthatjuk, a kötelező és önként vállalt feladatok tekintetében.

Dolgozatom negyedik fejezetétől a Hatvani Önkormányzat gazdálkodását vizsgáltam, különös figyelmet fordítva arra, hogy a 2020-ban világszerte végig söprő koronavírus járvány megfékezésére hozott kormányzati és helyi intézkedések, hogyan befolyásolták a város működését. Az önkormányzat koncepcióját, rendelet-tervezetét és a rendeletét áttanulmányozva bemutattam a város költségvetésének alakulását a 2017-től 2021-ig terjedő időszakban. Az adatok elemzése során a bázis és lánc viszonyszámok, valamint különböző pénzügyi mutatószámok segítségével dolgoztam.

Az elemzés során külön-külön megvizsgáltam a bevételek és kiadások alakulását. Összességében elmondható, hogy a bevételek minden évben meghaladták a kiadások mértékét, de a 2020-as évtől jelentős mértékű bevételektől esett el a város, aminek okán a költségvetést többször újra kellett terveznie. A legnagyobb bevétel csökkenés a saját bevételeken belül az adóbevételekben volt. A legnagyobb kiadást, pedig a szolidaritási hozzájárulás számításának változása jelentette.

Dolgozatom készítése során az is kiderült, hogy az önkormányzat azért, hogy megőrizze az intézményi működést és biztosítsa a likviditást több beruházását és felújítását is elhalasztotta, illetve olyan is volt, amit később lemondtak. Az intézmények és a hivatal esetében is a takarékos gazdálkodásra való átállás volt megfigyelhető.

Az önkormányzat vagyonmérlegének elemzését mutatószámok segítségével végeztem, mely alapján az önkormányzat gazdálkodása a vizsgált időszakban kiegyensúlyozottnak mondható a pandémia ellenére is. A likviditási mutatók számításából kiderült, hogy a város likviditása jó volt, a fizetési kötelezettségeit biztonsággal ki tudta egyenlíteni, tőkeellátottsága pedig megfelelő volt.

Kezdeti hipotézisem - amely szerint a korona vírus járvány és az ebből eredő kormányzati megvonások ellenére a hatvani önkormányzatnak sikerült megőrizni fizetőképességét a vizsgált időszakba – beigazolódott, a hatvani önkormányzat megtudta őrizni működőképességét és likviditását a vizsgált időszakban. Bevételei minden évben meghaladták a kiadásait. A rendelkezésre álló folyószámla hitelkeretet nem vette igénybe.

A második megállapításom – amely szerint a korona vírus járvány és az elvonások ellenére a hatvani önkormányzat a járványhelyzetet és az ebből adódó gazdasági nehézségeket a körülményekhez képest hatékonyan kezelte a vizsgált időszakban – szintén beigazolódott az átgondolt és tudatos döntéseknek köszönhetően a hatvani önkormányzat a körülményekhez képest jól kezelte a helyzetet.

A korona vírus járvány okozta gazdasági válság a hely önkormányzat életét is jelentősen megnehezítette. A bezárt üzemek, leállni kényszerülő gyárak, kormányzati megvonások okán jelentős bevétel kieséssel kellett szembenézni. Az önkormányzatnak ebben az időszakban többször kellett újra tervezni a költségvetést azért, hogy a működést biztosítsa, a likviditást megőrizze, a munkahelyeket megvédje és segítse a bajba jutott lakosokat.

Javaslatom, hogy az önkormányzat ezen helyzetben hozott költséghatékonyabb gazdálkodását a további évek költségvetésének tervezése során alkalmazza, ezáltal a felesleges kiadásait csökkenteni tudja. A beruházások és felújítások mennyiségét és ütemezését érdemes újra gondolni, illetve fontolóra venni, hogy a halasztott beruházások

kivitelezése mennyire szükséges és mennyire szolgálja hasznosan a város életét vagy van-e az adott beruházásra igény a lakosság részéről.

A város 2018. évi pénzügyi befektetési sikeresek voltak, és jelentős összegű extra bevétele származott ezen ügyletek kapcsán, ezért a másik javaslatom, arra irányul, hogy amennyiben van szabad pénzeszköze a városnak, akkor azt befektetéssel vagy értékpapír vásárlással kamatoztassa, ezáltal plusz bevételt tud realizálni és a pénzügyi helyzetét erősíteni.